

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Навчально- науковий інститут гуманітарних і соціальних наук
Кафедра історії та політичної теорії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри
Первий Г.Л.

«31» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Звичаї і традиції українського народу»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітній рівень.....	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Соціальна антропологія
Спеціалізації	
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Термін викладання	6-й семестр
Мова викладання	українська

Викладач: проф. Ченцова Н.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Звичаї і традиції українського народу» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія» спеціальності 032 Історія та археологія / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. історії та політичної теорії. – Д.: НТУ «ДП», 2022. – 13 с.

Розробник:

- Ченцова Надія Володимирівна – кандидат історичних наук, професор кафедри історії та політичної теорії.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 032 «Історія та археологія» (протокол № 5 від 30.08.2022 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	6
6.1 Шкали	6
6.2 Засоби та процедури.....	6
6.3 Критерії.....	7
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	11
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	11

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – набуття студентами нових наукових знань у галузі вітчизняної культури, формуванні навичок свідомого ставлення до збереження і примноження багатонаціональної культурної спадщини, сприйняття позитивного досвіду співіснування різних культур, толерантності, застосування набутих знань у процесі міжособистісного спілкування та у професійній діяльності.

Головна увага в навчальній дисципліні приділяється розкриттю питань, пов'язаних з основними етапами етнічної історії українців. Вузлові проблеми виникнення і становлення української спільноти, що визначають її самобутність і вплив на етнокультурний розвиток сучасного українського народу, розкриваються через мовні, культурологічні, релігійні, побутові характеристики.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	зміст
ДРН1	знати термінологію, регіоналістику, етнографію, національний склад населення України
ДРН 2	розуміти взаємовпливи та запозичення, прояви самобутності звичаїв та традицій, як запоруку формування полікультурного простору України
ДРН 3	визначати основні зміни, які відбувалися в суспільно-економічному та культурному середовищі
ДРН 4	визначати особливості розвитку матеріальної, традиційної культури
ДРН 5	аналізувати причини, які впливали на формування мовнокультурних, ментальних, релігійних особливостей окремих спільнот та народів, які мешкають в Україні
ДРН 6	обґрунтовувати взаємодію української культури з надбаннями європейської та світової культури

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф8 Історія України	<p>Знати найважливіші етапи історичного минулого українського народу, отримати поглиблені знання для розуміння перебігу історичних подій.</p> <p>Знати основні концепції вивчення традиційної української культури, використовувати принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.</p> <p>Розуміти особливості поведінки у полікультурному просторі, враховуючи мовнокультурні, ментальні, релігійні особливості окремих спільнот та народів, які мешкають в Україні.</p> <p>Розуміти особливості культурно-історичного процесу на території сучасної України. Набути досвід участі у розв'язанні проблем міжетнічного спілкування.</p> <p>Навчитися організовувати святкування, відповідно до народних традицій. Використовувати звичаї та традиції для оптимізації ділового спілкування.</p>

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години							
	денна			вечірня		заочна		
	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	80	14	66	-	-	-	-	-
практичні	40	14	26	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	28	92	-	-	-	-	-

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	80
ДРН 1	<p>1. Вступ до курсу «Звичаї і традиції українського народу».</p> <p>1.1. Узагальнення та систематизація основних концепцій та теорій, які протягом останнього століття висувалися різними дослідниками для пояснення вузлових проблем формування населення України.</p> <p>1.2. Аспекти, що визначають самобутність і взаємовпливи на етнокультурний розвиток українського та інших народів.</p>	16
ДРН 2	<p>2. Цикл календарної обрядовості.</p> <p>2.1. Календарні свята – найдавніша обрядовість, яка корінням сягає первісних, язичницьких вірувань, та поєднує раціональний досвід і релігійно-магічні вірування предків.</p> <p>2.2. Система землеробських свят, річний літургичний цикл православної церкви, трудовий сільськогосподарський календар.</p>	16
ДРН 3	<p>3. Релігійні свята та обряди.</p> <p>3.1. Релігійні свята і обряди – важлива складова частина релігійного культу, спосіб інтелектуального та емоційно-психологічного впливу на віруючих, засіб формування релігійних стереотипів у свідомості й поведінці.</p> <p>3.2. Релігійні особливості окремих спільнот, що мешкають в Україні.</p>	16
ДРН 4	<p>4. Сімейна обрядовість (народини, хрестини, весілля та поховання).</p> <p>4.1. Сім'я та сімейні стосунки.</p> <p>4.2. Найважливіші етапи життя людини і окремі стадії розвитку сім'ї супроводжувалися різноманітними обрядами і звичаями. До традиційної сімейної обрядовості належать обряди, пов'язані з біологічним циклом існування людини.</p>	16
ДРН 5-6	<p>5. Одяг у звичаях і обрядах.</p> <p>5.1. Одяг як знакова система. Традиційний одяг українців, як фактор забезпечення фізичного існування людини і</p>	16

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	задоволення різноманітних соціальних потреб.	
	5.2. Особливості декоративно-художнього оформлення одягу, регіональні та часові відмінності.	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	40
ДРН 1 – ДРН 6	<p>1.1. Предмет і завдання навчальної дисципліни. Поняття традиційної культури, структура, види і форми. Джерела вивчення традицій і звичаїв українського народу.</p> <p>1.2. Прояви самобутності та запозичень, взаємовпливів як фактори формування полікультурного простору України.</p> <p>1.3. Календарні свята - найдавніша обрядовість населення України.</p> <p>1.4. Християнські релігійні обряди і свята - важлива складова частина релігійного культу. Особливості вірувань окремих спільнот та народів України.</p> <p>1.5. Сім'я та родинні стосунки.</p> <p>1.6. Традиційний побут та заняття населення.</p> <p>1.7. Український вертеп як втілення етнічного багатоманіття України.</p>	40
	РАЗОМ	120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання та конкретизованих завдань.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати письмову екзаменаційну роботу, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
<i>Уміння/навички</i>		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	неточності при реалізації трьох вимог	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ◆ збір, інтерпретація та застосування даних; ◆ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p>	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на office 365.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Артюх Л. Народне харчування, їжа, кухонне начиння // Українці: Історико-етнограф. монографія: У 2 кн. – Опішне, 1999. – Кн. 2.
2. Артюх Л. Українська кухня // Українська минувшина: Ілюстрований етнограф. довідник. – 2-е вид. – К., 1994.
3. Борисенко В. К. Традиції і життєдіяльність етносу. На матеріалах святково-обрядової культури українців. – К., 2000.
4. Вовк Хв. Шлюбний ритуал та обряди України // Хв. Вовк. Студії з української етнографії та антропології. – К., 1995.
5. Вовк Хведір. Антропологічні особливості українського народу // Хведір Вовк. Студії з української етнографії та антропології. – К., 1998.
6. Гошко Ю. Г. Звичаєве право населення Карпат та Прикарпаття у XIV–XIX ст. – К., 1996.
7. Грушевський Марко. Дитина в звичаях і віруваннях українського народу. – К., 1995.
8. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т. – К., 1993. – Т. 1; 1994. – Т. 4.
9. Грушевський Михайло. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. – К., 1991. –Т. I. До початку XI віка.
10. Гузій Р. Б. Похоронні звичаї та обряди українців Карпат (XIX–XX ст.) // Автореф. канд. дис. – Львів, 2002.
11. Гуцульщина: Іст.-етнограф. дослідження / За ред. Ю. Г. Гошка. – К., 1987.
12. Данилюк А. Б. Українська хата. – К., 1991.
13. Етнографія України. За ред. С.А.Макарчука. – Львів, 2009.
14. Колесса Ф. Вірування про душу й загробне життя в українській похоронній і поминальній обрядності // Зап. Наук. т-ва ім. Т. Шевченка. – Т. 242. – Львів, 2001. – Т. 242. Праці секції етнографії і фольклористики.
15. Круц С. І. Антропологічний склад населення // Давня історія України. – К., 1997. –Т.1.
16. Лозко Галина. Українське народознавство. – К., 2006.

17. Максимович М. Дні та місяці українського селянина. – К., 2002.
18. Мала енциклопедія етнодержавства. К., 1996.
19. Халєбський Павло. Україна – земля козаків. – К., 2009.
20. Чмелик Р. Мала українська селянська сім'я другої половини ХІХ – початку ХХ ст.– Львів, 1999.
21. Шевченко Є. Народна деревообробка в Україні: Словник народної термінології. – К., 1997.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Звичаї і традиції українського народу» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія» зі спеціальності 032 Історія та археологія

Розробник:
Надія Володимирівна Ченцова

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19